



## **EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus MÄRTS 2020**

### **Paastu- ja kasvuaeg.**

Tervitused teile, meie kristlastest sõbrad Haapsalus! Kevad pikeneb, valgemat aega on üha rohkem, loodus hakkab ärkama. Looduses on kõigil uut kasvu ja uut lootust. Mitte mingi jõud maailmas ei saa takistada Jumala loomistöö jätkumist meie ümber. Helsingis Haagas ärkavad paljud pargid ellu ja üha rohkem võib seal ka inimesi näha. Olete soojalt teretunud meile külla, kaunisse Haagasse, ükskõik millal ja eriti just nüüd, kevadel!

Kirikuaastal elame just praegu paastuajas. Paast on traditsiooniliselt tähendanud vaiksemat elu, keskendumist lihtsale elule ja palvele. Kliimamuutuste ajal on meie tähelepanu üha enam suunatud tarbimise ja ostmise vähendamisele. Jumala looming ei suuda meie praegust tarbimist taluda.

Kui loodus kevadel ärkab, siis paastuaeg paneb mõtlema, millist kasvu on minus kui kristlases võimalik täheldada. Kas minus kasvab häid asju, mis panevad mind ja mu lähedasi õitsema, usus kasvama? Või kasvab minus isekus ja enesega rahulolu, mis mürgitab atmosfääri?

Prohvet Hoosea kutsub Piiblis üles: "Külvake enesele õiguseks, lõigake vastavalt vagadusele; rajage enestele uudismaad, sest aeg on otsida Issandat, kuni ta tuleb ja õpetab teile õigust!" (Hoosea 10:12)

Meid kutsutakse üles olema õiglased teiste inimeste, keskkonna ja ühiskonna suhtes. See tähendab sageli isekusest loobumist ja seda, et asetame ligimeste huvid enda huvidest kõrgemale. See tähendab ka meie tegevuse tagajärgede märkamist nii lähiümbruses kui ka globaalselt. Me ei või sulgeda silmi globaalse ebaõigluse suhtes, kuna Jumal on jätnud meile vastutuse kogu inimkonna tegude eest ja meie toiminguil on tihtipeale nii lokaalne kui ka globaalne mõõde.

Teiseks kutsutakse meid üles olema ustavad Jumalale ja oma ligimestele. Ustavus tähendab tugevat enesekindlust. Meil on kiusatus hakata lootma rohkem iseendale kui Jumalale. Samuti on meil kiusatus külvata ebakindlust inimeste sekka ja pidada kaasinimesi valelikuks, lausa hirmutavaks. Pean tähtsaks erinevaid inimesi tundma õppida ja niimoodi suurendada usaldust ühiskonna vastu. Mida paremini me üksteist tunneme, seda kergem on vastastikku üksteist usaldada. Paastuajal saame siis jälgida mitte ainult looduse kasvamist, vaid ka meie, inimeste kasvamist usus. Jumala auks on hea taotleda head kasvu ja kõrvaldada halb kasv, kuna see on parem nii meile kui meie ligimestele.

Kallid kristlastest sõbrad Haapsalus ja lähiümbruses: soovin teile Jumalast õnnistatud paastuaega ja valmistumist ülestõusmispühadeks, kristlaste suurteks pühadeks!

Helsingi Haaga koguduse õpetaja Heikki Nenonen.

# KARJASEKIRI PALVEPÄEVAKS JA PAASTUAJA ALGUSEKS.

Tuhkapäeval, 26. veebruaril 2020



*Peetrus ütles Jeesusele: „Kui ma ka peaksin koos sinuga surema, mina ei salga sind mitte!“  
Samamoodi ütlesid ka kõik teised jüngrid. Mt 26:35*

Jeesuse jüngrid kinnitasid viimasel õhtul enne oma õpetaja ristisurma talle vankumatut ustavust. Ometi jõudis Peetrus juba enne varahommikust kukelaulu Jeesuse kolmel korral maha salata. Kuhu kadus jüngrite enesekindlus ja ustavus? Kas seda tegelikult oligi?

Jüngrid olid näinud Jeesuse vägevust – pimedad said nägijateks, kurdid kuuljateks, jalutud käijateks. Nad olid oma silmaga näinud ka seda, kuidas isegi tuul ja lained kuulasid Jeesuse sõna või kuidas viiest leivast ja kahest kalast said söönuks tuhanded. Peetrus oli ise astunud paadist välja vee peale ja olnud koos paljude teistega tunnistajaks, kuidas Laatsarus hauast välja tuli.

Hoolimata nendest imetegudest tegid jüngrid Jeesusele ustavust töötades kõigest tühje sõnu, sest nad ei uskunud ka ise seda, mida töötasid. Vähemalt ei arvestanud nad, et neid lubadusi tuleb ka pidada. Peetrus ei arvanud hetkel, mil lausus: „Kui ma ka peaksin koos sinuga surema“, et ta ka tegelikult peabki Jeesuse kaitseks oma elu ohtu seadma.

Täna, tuhkapäeval algab kirikuaastas paastuaeg, mil mõtleme eriliselt Kristuse kannatustele. Paastuajal on kohane peeglist vastu vaatajale silma vaadates küsida, kas meie lausunud lubadused ja antud töötused on kindlamal alusel kui need, mida andsid Jeesusele tema jüngrid. Kas meie usk toetub vaid Jeesuse imetegudele ja õpetussõnadele või omavad meie usu jaoks tähendust ka tema kannatused ja ristisurm? Kas oleme valmis isiklikeks ohvriteks ja loobumisteks? Kas jääme ustavaks Jeesuse järel käies ka siis, kui kõik teised ta hülgavad, ühiskonna enamus ta ära põlgab ning Jeesust ja tema kannatusi, sealhulgas ristisurma, naeruvääristab? Kas suudame taluda usukannatajatele iseloomuliku sisemise rõõmuga tagakiusu oma usu pärast?

Jumalale tänu, et Eesti kristlased ei pea täna oma usu pärast kannatama. Õnneks ei voola meie maal ka usumärtrite veri. Seda enam tuleb sellisel armuajal antud lubadused pühakirja valgel läbi katsuda, et meie sõnad ei oleks tühjad ja lubadused alusetud. Sest Jeesuse jüngrid langesid just omaenda täitmata lubaduste võrku. Need võrgud on püüdmas ka meid ja meie tühje sõnu. Eriti kõiges selles, mis puudutab meie usku Jeesusesse Kristusesse, tema ristisurma ja surnuist ülestõusmisse.

Kas oleme olnud ja ka jääme ustavaks, on küsimus peegliminale paastuaja alguses.

Õnnistatud paastuaega soovides

Urmas Viilma

Peapiiskop

## KOGUDUSE TEGEVUSKAVA MÄRTSIS

- P, 1. märts kl 11 paastuaja 1. pühapäeva jumalateenistus armulauaga.** Teema: Jeesus – kannatuste võitja. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Teno Ilves. Külas on Joel Reinaru. Organist Lia Salumäe (toomkirik). **Kl 13 LEERIKOOLI ALGUS** (Jaanimaja).
- T, 3. märts kl 18.30** toomkooori proov (Jaanisaal).
- N, 5. märts kl 17.30 kogudusekool 19. tund:** Kirikuajalugu I (Jaanimaja).
- R, 6. märts kl 9** hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 17.30** segakooori proov (Jaanisaal).
- P, 8. märts kl 11 paastuaja 2. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Lastekirik.** Teema: Palve ja usk. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe (toomkirik).
- T, 10. märts kl 18.30** toomkooori proov (Jaanisaal).
- R, 13. märts kl 9** hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 13.30** teetund (Jaanisaal). **Kl 17.30** segakooori proov (Jaanisaal). **Kl 18 noorteõhtu** (noortetuba).
- L, 14. märts kl 10 EELK Lääne praostkonna sinodi jumalateenistus armulauaga.** Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja õpetaja Kristo Hüdsi. Organist Lia Salumäe (Jaani kirik).
- P, 15. märts kl 11 paastuaja 3. pühapäeva jumalateenistus armulauaga.** Teema: Jeesus – kurjuse võimu võitja. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe (toomkirik).
- T, 17. märts kl 18.30** toomkooori proov (Jaanisaal).
- N, 19. märts kl 17.30 kogudusekool 20. tund:** Kirikuajalugu II (Jaanimaja).
- R, 20. märts kl 9** hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 17.30** segakooori proov (Jaanisaal).
- L, 21. märts kl 16** Piibling "Piibel köögis." Piiblitunni peab Küllike Valk teemal "Marta ja Maarja" (Jaanimaja).
- P, 22. märts kl 11 paastuaja 4. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Lastekirik.** Teema: Eluleib. Laulab toomkoor. Teenivad piiskop Tiit Salumäe, õpetaja Kristo Hüdsi ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe (toomkirik). **Kl 12.30** koguduse nõukogu koosolek (Jaani kirik).
- T, 24. märts kl 18.30** toomkooori proov (Jaanisaal).
- K, 25. märts kl 11 küüditamise 71. aastapäeva mälestuspalvus** (toomkiriku ristimiskabel). Teenib piiskop Tiit Salumäe. Kõnelevad Arnold Aljaste ja Imbi Paju.
- R, 27. märts kl 9** hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 13.30** teetund (Jaanisaal). **Kl 17.30** segakooori proov (Jaanisaal).
- P, 29. märts kl 11 paastuaja 5. pühapäeva jumalateenistus armulauaga.** Kannatuse pühapäev. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Kalle Jätsa Ilves (Jaani kirik). **Kl 13.00** jumalateenistus De la Gardie hooldekodus.
- T, 31. märts kl 18.30** toomkooori proov (Jaanisaal).

## KUTSE PALVERÄNNAKULE.

Palverännak Taize kloostriks toimub 30. juulist 12. augustini. Sõidame bussiga läbi Rootsi, Taani ja Saksamaa. Taizesse jõuame 2. augustil ja jääme sinna kuni järgmise pühapäevani, 9. augustini. Ööbida on võimalik 6-8 kohalistes tubades või telkides.

### *Mis toimub Taizes igapäevaselt?*

Päev algab ja lõpeb palvusega kirikus, kuhu koguneb mitutuhat noort üle terve maailma. Lisaks hommiku- ja õhtupalvustele on pooletunnine lõunapalvus. Palvuste vahele mahuvad piiblitunnid, vestlusgrupid, workshopid, rahvastepidu reede pärastlõunal, vaba aeg ja loomulikult ka söömine. Taize on väga kaunis looduslikus kohas, laugjate mägede, päevalille- ja viinamarjapõldude vahel ning sel ajal, kui meil on plaanis minna, on seal ka mõnusalt soe.

Registreerimiseks saata oma nimi, kontaktandmed ja sünniaeg aadressile:  
tiina.klement@hotmail.com.

Reisi maksumus on ligikaudu 400-450 €.

Lisainfo: Andrus Mõttus (andrus.mottus@eelk.ee) või

Tiina Klement (tiina.klement@hotmail.com, tel. 5373 0718)

## SAAME TUTTAVAKS – INDREK HUUL.

**Tahaksin, et edasipürgimine ei jääks materiaalse viletsuse taha kinni.**



Indrek Huul on Haapsalu koguduse rahaasju korraldanud juba 26 aastat. Selles intervjuus räägib ta – sõnu hoolikalt valides ja kitsilt välja andes – natuke iseendast ja Jumalast, ristirahvast ja märkamisest, väärtustest ja võimalustest oma eluga toime tulla.

### **Milline oli sinu teekond Jumala juurde?**

Ma olen raamatupidaja, tegelen maiste asjadega, usuasjadest ei taha ma eriti rääkida. Jumala juurde jõudmine on minule väga isiklik asi. Usk Jumalasse ei olnud mulle lapsepõlvest kaasa antud. See on minu täiskasvanuea protsess, minu kujunemine. Mingit kindlat ajendit, mis mind usu juurde tõi, ma välja tuua ei oska.

Ristiinimine olen 1990. aastate algusest. Esmalt oli ristimine, siis leerikursus ja konfirmeerimine. Tol ajal olid suured leerid.

### **Millised on olnud sinu Jumala-otsingud?**

Jumalaotsinguid, kõhklusi või kahtlusi pole mul olnud. Minu maailmavaade on olnud üsna ühesugune pärast leeri ja kogudusega liitumist.

### **Mida usk sulle annab?**

Annab teatud asjades kindlustunde. Seda võib nimetada ka lootuseks. Usk annab mulle teadmise, et mingid asjad siin ilmas on püsivad.

### **Kas oled kogunud, et taevased jõud on sind aidanud, toetanud, suunanud?**

Jumala abi ja tuge on raske ära tunda ja kui ma seda teaksin, ei tahaks ma seda kõigile kuulutada. Minule on usuga seotu väga isiklik. Võin teiste sellelaadseid jutte huviga kuulata ja teha neist järeldusi, aga enda tundeid ja mõjutusi ei taha ma kuulutama hakata.

Pealegi, peaks ära defineerima, mis on müstika, mis on Jumala suunamine ja mis on juhus, et oskaks neist asjust rääkides nende vahel vahet teha.

Ma annan iseendale aru, mis need asjad on, aga need on mulle iseendale. Mul ei ole vähimatki huvi seda teistele kuulutada. Olen, jah, introvert. Põhjusi on lihtne järeldada. Ma ei ole paksunahaline.

### **Mis sulle teoloogias huvi pakub?**

Mulle pakub huvi kristliku kiriku ajalugu. Koguduse kool, mida praegu juhib meie koguduse liige teoloog Karin Teder, pakub huvi, aga olen seal käinud siis, kui kutsutakse. Ise ma ei ole initsiatiivi näidanud.

### **Tundub, et oled üsna sage kirikuskäija.**

Kui sa nii arvad, siis olen osanud endast hea mulje jätta. Käin kirikus, kui on minu valvekord. Käin suuremate pühade puhul ja kontsertidel. Üldiselt ma ei ole järjekindel kirikuskäija, käin kuidas kunagi, mõnikord sagedamini, mõnikord harvemini.

### **Kas kirikulised on kuidagi teistmoodi, üks ühtne ristirahvas?**

Eks koguduses ole igasugu inimesi. Inimestest, kes kirikus käivad, võid sa arvata mida iganes, aga see pole peatähtis. Peatähtis on sinu enese isiklik suhe Jumala ja kirikuga. See ei peaks sõltuma sellest rahvast, kes kirikus käib. Arvan, et suudan seda vahet teha.

### **Kas kirikurahvas märkab teistest paremini neid, kes vajavad rohkem tähelepanu?**

Praeguse pidupäeva puhul on palju räägitud märkamisest. Ka peapiiskop Urmas Viilma rääkis

iseseisvuspäeva oikumeenilisel jumalateenistusel Tallinna Kaarli kirikus nähtamatutest inimestest, et me vaatame, aga me ei näe.

(Peapiiskop ütles Kaarli kirikus: „Kui vaatame enese ümber ja näeme rahvast – kaasteelisi tänaval, tööpaigal ja koolis, kontserdisaalis ja ühistranspordis, laulupeol ja matkarajal, haigemajas ja ostukeskuses, siis kas me näeme ikka kõiki? Või on meie seas siiski ka neid, kes on oma kaaslaste poolt unustatud?” - L.I.)

Eks kirikurahvas ole osa ühiskonnast. Kirikus palvetatakse abivajajate eest, aga vahel võiks minna kaasteelise juurde ja palvetada koos temaga, mitte üldiselt.

Paistab, et meie ühiskond on läinud liialt kalkuleerimise peale – tähelepanu jagub sellele, mille väärtust suudetakse kokku arutada. Väärtusi, mida rahas ei mõõda, aga mis inimeste elu otseselt mõjutavad, nähakse palju harvem.

### **Millest sina puudust tunned?**

Ühiskonnas on palju erivajadusega inimesi, nende kõigiga peab arvestama. Nagu peapiiskop viitas - olla ühiskonna liige on igäühe õigus.

Loomulikult olen huvitatud, et märgatakse keskmisest erinevaid inimesi, et neile tehakse ühiskonnas olemine võimalikult ... (Indrek otsib sobivat sõna) .... mugavaks. See pole siiski õige sõna. Kõlab nii, et tehtagu midagi nende jaoks, ise nad ei taha teha.

Pigem peaks liikuma selles suunas, et kõikidel inimestel on võimalused võrdväärseks toimetulekuks. Aga ka „toimetulek” on halb väljend. Viitab neile, kes on viimase piiri peal, et neid tuleb järje peale aidata, et neil nina vähemalt vee peal püsiks. Tahaksin, et võimalused oleksid ka neile, kes enamat suudavad. Et edasipürgimine oleks võimalik, et see ei jääks puhtalt materiaalsete asjade taha kinni.

### **Kaalud väga oma sõnu ja oled sõnadega ülikitsi. Kas sul on sõpru, kellega oma tundeid ja mõtteid jagada?**

On sõpru, kellega oma tundeid jagada, aga igäühega erineval teemal. Mitte igäühega ei räägi kõigest. Mõnega ei räägi kõigest sellepärast, et temal on teistsugused vaated kui mul. Eks igäühel ole oma vaatepunkt ja sellest sõltub, millisena ta näeb ümbritsevat maailma.

### **Mis on sulle viimasel ajal helge tunde tekitanud või rõõmu toonud?**

Kontserdid nii kirikus kui ka kultuurikeskuse saalides teevad hingele pai. Olen mõelnud, et milline muusika mulle meeldib, aga ikka leidnud, et see on seinast seinä. Kristlikus kirikus ei sobi ehk tunnistada, aga kuulan meelsasti raskemat rokki. Ent kuulan meeleldi ka Mozartit ja Händelit.

Küsitles Lehte Ilves

### **Indrek Huul**

Sündinud 14. novembril 1961 Järvakandis. Koolimineku ajaks kolis pere 1969. aastal Haapsallu. Indrek on lõpetanud keskkooli Haapsalu sanatoorses koolis. Kaasasündinud arenguhäire tõttu on tal raske liikuda.

Lõpetanud 1989 Tallinna Polütehnilise Instituudi majandusteaduskonna.

1994. aastast EELK Haapsalu Püha Johannese koguduse raamatupidaja.

Liikumisraskusele vaatamata on Indrek liikuva loomuga, ta on osav autoroolis. Kõik koguduse reisirid on ta kaasa teinud, käinud on ta ka välisreisidel. Teda kohtab tihti kontsertidel, näitustel jm kultuuriüritustel.

Kahe tütre isa.

## **PAASTUAJAST.**

*Eks ole ju mulle meeldiv paast niisugune: päästa valla ülekohtused ahelad, teha lahti ikke rihmad, lasta vabaks rõhutud ja purustada kõik ikked? Eks see ole murda oma leiba näljasele ja viia oma kotta viletsad kodutud, kui sa näed alastiolijat ja riietad teda ega hoidu oma ligimesest? Siis ilmub su valgus otsekui koit ja su paranemine edeneb jõudsasti. Sinu õigus käib su ees, Issanda auhülgu järgneb sulle. Siis sa hüüad ja Issand vastab, kisendad appi ja tema ütleb: „Vaata, siin ma olen!” (Jesaja 58:6-10).*

Käes on paastuaeg ehk suur paast, mis algas tuhkapäevaga 40 päeva enne 1. ülestõusmispüha. Päevade arvu pikkus tuleneb Pühakirjast. Kristus paastus peale ristimist kõrbes 40 päeva, enne kui



alustas oma avalikku tegevust (Mt 4:1-11; Mk 1:12-13; Lk 4:1-13), Mooses viibis Siinai mäel 40 päeva, prohvet Eelja paastus 40 päeva ja prohvet Joona suu läbi anti Niinive linnale 40-päevane aeg meelearanduseks. Paastuaja 40 päeva hulka ei loeta pühapäevi, mida on sel perioodil kokku kuus (pühapäevad on alati Kristuse ülestõusmise rõõmu märgid). Paastuaja liturgiline värv on violett. Tõsidus ja elumõnude piiramine väljendub ka jumalateenistusel liturgias. Paastuaja kaks viimast nädalat keskenduvad Kristuse kannatustele ja seda perioodi nimetatakse kannatusajaks ning sageli nimetatakse nii ka kogu paastuaega.

Paastumise keskseks sisuks on meelearandus – ja seda mitte ainult inimeses endas, vaid mõeldes ka teistele inimestele, koguni terve rahva üleastumistele – ning palve Jumala poole, et Tema halastaks ja eksinuite armu heidaks. Mõeldes täna enda kui meie armsa rahva ja inimkonna hoiakutele ja eluviisidele, on meil alati põhjust nii palveks kui meelearanduseks. Siin on väga oluline mees pidada, et meelearandust ei vaja mitte Jumal, vaid meie inimestena, sest meelearandus muudab meid ning teeb meid võimeliseks Jumala valgust ja armastust vastu võtma ja edasi jagama.

Paastuaeg on üks Jumala poolt meile kingitud vahenditest Tema abiga ning Tema tahte kohaselt oma elu puhastamiseks ja korrastamiseks. Korrastamine on paastumise üks põhieesmärke. Selleks, et inimese elu oleks kooskõlas Jumala tahtega, peab see olema korras. Peame õppima iseennast ja oma elu mõtestama ja korrastama, loobudes mitte ainult kõigest, mis on halb ja kahjulik, vaid ka sellest, mis on tühine ja mittevajalik.

Paastumisel on oluline teada, et alustada ei tuleks mitte ihulikust, vaid vaimsest poolest. Kiriku arusaama järgi ei ole paastumine enda nälgas hoidmine, nagu seda sageli välja tuuakse, vaid kõigepealt palveosadus – see tähendab teadlikult Jumala ligiolus elamist – ning vaimulik kasvamine. Esimene asi, millega ristiinimene peab paastuajal tegelema, on püsiv palveelu, mille all mõeldakse palveelu, mis on konkreetsele inimesele sobiv ja jõukohane, samal ajal aga ka püsiv ja enesedistsipliini nõudev. Tegelikult ei ole selleks kuigi palju vaja teha: hommikul tõustes ja õhtul magama minnes oma hingekambriuks Jumala poole avada, Teda tänada ja ennast Tema kätte usaldada, igapäevast leiba palvega õnnistada ja selle eest Taevaisa tänada, mõned korrad päevas Meie Isa või mõni muu lühipalve lugeda.

Kui see väikene osa saab kindlaks ja loomulikuks osaks meie igapäevases elust, siis märkame peagi, kui vähenõudev see on ning kui palju rohkem aega ja tähelepanu me tegelikult Jumalale võlgname. Selliselt Jumalaga osaduses olles on väga paljud inimesed korraga imestanud, kui palju lisaiega see annab inimesele selleks, et teha ka kõike muud tõeliselt vajalikku, kõige selle sageli tühise tegevuse asemel, millele meie elus muidu kogu aeg kulus.

Lisaks isiklikule süvenenud palveelule on oluline koguduse ühine kooskäimine ehk osadus, see tähendab ühised jumalateenistused, Jumala Sõna ja sakramendid, mille tõelist väärtust paastuaeg aitab meile avada ja tundma õppida. Meie vaimulikule kasvamisele aitavad kaasa mitmed teisedki väga lihtsad ja tõhusad vahendid. Näiteks see, et võtame iga päev aega vaikuseks, loeme korrapäraselt Pühakirja ja muid häid raamatuid, ka see, kui oleme ausad nii iseenda kui kaasinimeste suhtes, ei hädalda, ei nurise, ei otsi teistes vigu, vaid oskame olla rõõmsad ja tänulikud.

Aeg inimese elus on taastumatu ressurss! Soovin sulle õnnistatud paastuaega: kasuta sulle kingitud aega targasti, teenides ligimest ja Jumalat, korrastades suhteid ja kasvades Issandas!

Kristo Hüdsi  
Abiõpetaja

## JÄÄGU MINU RAHVAL RAHU – EESTI VABARIIK 102.

Käesoleval aastal, kui möödus 100 aastat Tartu rahulepingu sõlmimisest, panime väärrika punkti oma riigi juubelisünnipäeva tähistamisele. Tartu rahu, mida on nimetatud ka Eesti Vabariigi südametunnistuseks, andis võimaluse asuda meie vaba riiki üles ehitama. Kuivõrd habras võib rahu

olla ja mida selle kadumine endaga kaasa toob, ei pea seletama neile, kes 20. sajandi ajaloo kursis. Väikese rahvana siin maakamaral oleme kogunud suurt imet ja Looja andi: vaatamata heitlikele aegadele, saame täna tähistada rahu oma riigi 102. sünnipäeva.

Pidulikud sündmused algasid Haapsalu toomkirikus 15.02.2020, mil toimus Eesti Naislaulu Seltsi poolt korraldatud kontsert. Seltsil on tavaks tähistada vabariigi aastapäeva eri paigus, sedakorda siis Haapsalus. Kokku astus üles 7 koori, nende seas ka „veere päält“ ehk Võrust tulnud koor. Kontserdi kunstiline juht oli meie Sirje Kaasik. Kõlas eesti autorite, s.h Sirje enda looming. Ühendkooris oli korraga laval ca 150 lauljat, nii et laul voogas võimsalt võlvide all. Muide, kontserdi nimilaul – Mart Siimeri „Jäägu minu rahval rahu“ – kõlab ka tänavusel vaimulikul laulupeol Viljandis.

24.02.2020 toimus toomkirikus traditsiooniline kontsert-jumalateenistus. Liturgidena teenisid Lääne abipraosti kt Küllike Valk ja meie koguduse abiõpetaja Kristo Hüdsi, orelil Lia Salumäe. Kõneles Heino Noore kõnevõistluse võitja, Läänemaa Ühisgümnaasiumi abiturient Johanna Jõgi. Kõiki kokkutulnuid tervitas Haapsalu linnapea Urmas Sukles. Muusikalisi värve teenistusele lisasid laulu ja pillimänguga Annabel Triebstock, Taimi Kopli, Kadri Kelner ja Lea Salumäe.

Peale jumalateenistust järgnes tseremoonia lossiplatsil Vabadussõja mälestussamba juures, kuhu asetati pärjad Eesti vabaduse eest langenute mälestuseks. Kõnelesid Kaitseliidu Lääne maleva pealik Meelis Pernits, Haapsalu põhikooli õpilane Miia Krips ning Küllike Valk. Paljuski jäi kõlama mõte: omariiklus ja rahu vajavad meie kõigi toetust.

Ühes iidses keldi palves on soov: Hoidku sind Jumal oma peopesa kumeruses! Nii võiksime meiegi kõik hoida Eestit, seda väikest imet, hellalt ja armastusega oma peopesal.

Tiia Laar

## 102 AASTAT TAGASI SÜNDIS IME.

Lugupeetud kuulajad!

Meil on rõõm tähistada Eesti Vabariigi 102. aastapäeva. 102 aastat möödub päevast, mil sündis ime. Ehk on just nüüd aeg teha tagasivaade ja hinnata seda imet, mis meile kingitud on. Nüüd, kui Eesti 100 suursündmustele on pandud väarikas punkt, kui Tartu Rahu allakirjutamisest on sajand möödunud ning Gottlieb von Bellingshauseni retke 200 aastapäeva auks purjed heisanud Admiral Bellingshausen on Antarktikas oma sihile jõudnud.

Ime, sest kuidas nimetada midagi, mis tekkis, eirates kõiki loogikareegleid ning mis kestab ja õitseb tänu oma tarkusele, mitte tugevusele. Riiki, mis kahe suurriigi heitluses enesele ruumi tegi. Kes põlvede värisedes enda eest seisis ning end sõjaväljal tõestas. Riiki, mille saatus tema eest otsustati ja mis aastateks varjusurma saadeti.

Ja kuidas muudmoodi kutsuda keelt, mis säilib, hoolimata sellest, et kunagi pole teda luuleks piisavalt kauniks peetud. Hoolimata sellest, et seda mitmeid kordi sihilikult hävitada üritati. Unustamata, et olles oma keelkonna suurimaid keeli, pole meid üle miljoni kunagi olnudki.

Me ei mõtle sellele. Meie põlvkond ei ole näinud aega, kui ei eksisteerinud Eesti Vabariiki. Lood vabadussõjast ja iseseisvusmanifesti ettelugemisest on kui ilusad virvendused, mis määramatusse jäävad. Kuuldes aga laulvast revolutsioonist, tunneme sees seda valusmagusat kihvatust: miks mind siis veel olemas ei olnud. Aga nii, nagu laps vajab oma ema kaitset, vajab Eesti eestlaste kaitset. Ja Eestit saab kaitsta vaid tarkusega. Vajame tarkust, mis meid suunaks. Tarkust, et hoida meie iseseisvust ja tarkust, et hoida meie kultuuri. Võitlus oma vabaduse nimel ei lõpe kunagi.

Seisame väikese imena kahe jalaga keset Euroopat. Innovaatilisus on see, mille järgi meid seal tuntakse. See on see, mida meilt õpitakse. Napilt kolmkümne aastaga oleme endisest sovetimaast, mittemidagiütlevast Ida-Euroopa maalapist saanud põhjaeurooplasteks. Oleme saanud eesrindlikuks digiriigiks. Oleme olnud Euroopa Liidu eesistujad ning pääsenud ÜRO julgeolekunõukokku. See on tulnud meile tänu meie tarkusele. Tarkus käia õigel ajal välja õiged kaardid. Areng on tarkuse teene.

Nüüd, 2020 aastal, peame me oma riiki kaitsma rumaluse eest. Olgugi, et seisame keset Euroopat, seisame seljaga kuristikku poole. Samm tagasi ja võime valusalt kukkuda.

Terves maailmas on vaid kolm Soome-Ugri rahvast kellel on oma riik. Soome, Ungari ja Eesti. Nii Soome kui Ungari on oma riigi nimel sama palju verd ja pisaraid valanud kui Eestigi. Nad on saanud

needsamad õppetunnid, mis meiegi. See on väikeste rahvaste saatuse. Ometi on Ungari nüüd oma sammu ikkagi asunud.

Eesti peab targem olema. Eestis ei tohi võim meie identiteeti ohustada. Meie rahvusluse lipuga oma kultuuri lämmatada ei tohi. Viha meid edasi ei aita, sest viha on rumalus. Vihates unustame, kes me oleme ja kust meie tulnud oleme, sest viha on rumalus, viha on pimedus.

Eesti ei ole see riik. Eestlased ei ole see rahvas. Eesti on ime. Ime, mida 200 aastat tagasi kandsid eestlased oma südames. Ime, mida 100 aastat tagasi kanti kätel. 50 aastat tagasi peideti see ime põue, kaitsmaks teda tugeva ja lõikavalt külma tuule eest. Ma palun teid, noored inimesed, kõik eestlased. Palun teid inimlikult. Kaitseme seda väikest ime, mis meile on kingitud. Paneme nüüd oma käed tema ümber, et kaitsta teda rumaluse eest!

Elagu Eesti!



Kingituseks sai kõnevõistluse võitja Johanna Jõgi mälestusteraamatu Heino Noorest «Elamise pikad varjud. Arsti ja poliitvangi mälestused».

## MEIE ISA PALVE - III. – MEIE.

### Meie Isa, kes Sa oled taevas.

Kunagi väga noore kristlasena tekkis mul küsimus, miks Jumal Issanda palves annab teada oma pühadusest (pühitsetud olgu Sinu nimi!), kuid mitte armastusest. Järele mõeldes taipasin, et Jumal väljendab oma armastust juba sõnaga „meie“, kuid veelgi otsesemalt end meie Isaks nimetades. Kristlus on kõigi maailma usundite seas eriliselt ainulaadne ka selle poolest, et kõigekõrgem, kõikväeline, kõike teadev Jumal, universumi Looja ja alalhoidja, on Temasse ja Tema Pojasse uskujatele Isaks. Kuna Jumal on kõigi inimeste Looja, siis on Ta üldisemas ja laiemas mõttes Isaks kõigile inimestele. Kuid selles erilises perekondlikus tähenduses, mis väljendab ülimat lähedust, intiimsust, kristlaste lapseseisust ja Jumala head meelt oma laste suhtes, on Jumal Isaks ainult neile, kellele Jeesus on vennaks – neile, kes usuvad ja usaldavad Tema Poega Jeesust ja Tema ristil saavutatud lunastustööd.

Kui pöördume Issanda palves Jumala kui meie Isa poole, siis juba see üksinda annab meile töötuse ja kindluse, et meie palvet võetakse kuulda. Jeesus julgustab Mäejutluses oma jüngreid palvetama järgmiste sõnadega: „Kas on teie seas sellist inimest, kellelt ta poeg palub leiba, ent tema annab talle kivi? Või kui ta palub kala, ent ta annab talle mao? Kui nüüd teie, kes olete kurjad, oskate anda häid ande oma lastele, kui palju enam teie Isa, kes on taevas, annab head neile, kes Teda paluvad!“ Jeesus viitab siin loomulikule armastusele, mis on isegi kurjal ja patusel lapsevanemal oma lapse vastu. Kui palju suurem on siis Jumala armastus!

Just nagu me väikeste lastena piiritult usaldasime oma vanemaid ja kõhklematult lootsime ja ootasime neilt kõike head, samamoodi peaksime suhtuma täiskasvanunagi oma taevasesse Isasse. Kahjuks ei ole kõigil inimestel lapsepõlves olnud positiivseid kogemusi oma vanematega.



Paratamatult mõjutab see hilisemas elus ka nende jumalasuhet ning tekitab raskusi Jumala usaldamisel. Siiski on meil võimalik tugineda mitte ainult oma isiklikule, vaid ka üldinimlikule kogemusele – et vanemad tõesti armastavad oma lapsi. Kindlasti oli meil lapsepõlves mängukaaslasi ja sõpru, kellel olid oma vanematega armastavad ja usalduslikud suhted. See on meile abiks mõistmisel, et kõikvõimeline Jumal on meie jaoks tõesti Isa taevas.

Vahel küsitakse, miks on Jumal meie Isa, aga mitte Ema? Peetakse ju emaarmastust mistahes inimlikust armastusest suurimaks, seetõttu aitaks see paremini mõista Jumala armastuse piiritust. Kuna Jumal on loonud nii mehe kui naise, siis sisalduvad Jumala loomuses nii mehe kui naise olemuslikud omadused. Püha Paulus ütleb isegi: „Ometi ei ole Issanda ees mees ilma naiseta midagi ega naine ilma meheta midagi“. Ainult mees ja naine koos peegeldavad tõeliselt ja täielikult Jumala loomust. Seega võiksime põhimõtteliselt võrrelda Jumala armastust ka emaarmastusega, kui see meile niimoodi mõistetavamaks saab. Siiski on Jumal valinud ennast meile ilmutada Isana, selle põhjuste üle arutlemine viiks meid käsilolevast teemast liiga kaugele. Võime uskuda ja usaldada, et Jumala valik ja tahe on meie jaoks parim.

Tuletame meelde Jeesuse tähendamissõna kadunud pojast: kurjale teele läinud poeg pöördub kahetsedes tagasi oma isakoju lootuses, et ehk on isa valmis võtma teda tagasi oma majja kasvõi palgalisena. Poeg ei jõua veel oma kurje tegusid õieti tunnistadagi, kui isa juba jookseb ise talle vastu, suudleb teda ja võtab ta rõõmuga omaks. Selline Isa on meie Jumal. See teebki kristlusest täiesti ainulaadse religiooni. Absoluutselt kõik teised religioonid kujutavad endast inimese püüet jõuda Jumalani, kõikvõimalike meetoditega: ohverdamised, askees, meditatsioon, kõrgete ja üllaste eetiliste printsiipide järgimine jms. Ainult meie Jumal, kristlaste Jumal, Jeesuse Kristuse Isa, tuleb ise inimese juurde ja pakub inimesele võimaluse saada osadusse endaga, saada Tema lapseks. Sest meie Isa teab, et inimene ei suuda omast jõust mitte iialgi ega mitte mingil moel Temani jõuda. Inimene ei pea tegema muud, kui Tema pakkumise usus ja usalduses vastu võtma. Meie Isa ohverdas meie päästmiseks oma kalli Poja. Kui me oleme Kristuses, Tema vennad ja õed, siis on Jeesuse Kristuse Isa ka meie Isa.

Me ei peaks oma taevase Isa armastust valesti mõistma. Pühakiri ütleb, et Jumal ei ole ainult armastus, Ta on püha armastus. Pühadus ja armastus kui Jumala olemuslikud omadused kuuluvad kokku, üks ei saa olla teiseta – vastasel korral muutuks kumbki iseenese vastandiks. Kui Jumal hülgaks oma pühaduse ja lubaks oma armastatud lapsel takistamatult patustada, siis ei oleks Ta enam armastus. Kui Jumal hülgaks armastuse ja nõuaks, et inimene hüvitaks ise kõik kurja, mis ta on teinud, siis ei oleks Ta enam püha. Heebrea kirja autor ütleb: „Sest keda Issand armastab, seda Ta karistab“ – karistamise all peetakse siin silmas distsiplineerimist, mitte ära tõukamist. Ka selles väljendub Jumala Isaks-olemine: „Jumal kohtleb teid nagu poegi, sest mis poeg see on, keda isa ei kasvata?“

Pühakirjas, nii Vanas kui Uues Testamendis, on palju lõike, kus Jumala olemust ja toimimist kirjeldades võrreldakse Teda isaga. Ainult maiste ja inimlike võrdpiltide varal ongi meil üldse võimalik Jumalat mõista. Siiski ei tohiks me unustada, et Jumala Isaks-olemine on ainult võrdpilt. Me ei saa inimlike isade või inimlike lapsevanemate olemust ja omadusi üksüheselt üle kanda Jumalale. Seepärast ongi Issand oma õpetatud palves Jumala poole pöördumise sõnastanud järgnevalt: „Meie Isa, kes Sa oled taevas.“ Meie Jumal on taevane, mitte maine Isa.

Karin Teder

## VEEBRUARIKUU „PIIBEL KÖÖGIS.“

Seekord oli meie „Piibel köögis“ kokkusaamine üsnagi eriline: piiblitunni pidas Lääne praost Kaido Saak, kellel oli kaasas tütar Miina. Miina rääkis meile oma kogemustest Gruusias teekasvatajana, kus ta on selles valdkonnas tegutsenud juba kaks aastat. Tema jutust saime kõik teada palju uut ja huvitavat, nii elust Gruusias kui ka teest ja selle kasvatamisest.

Grusiinid ise väga palju teed ei joo, vaid eelistavad veini, mida juuakse hästi suurtes kogustes. Tüüpiline Gruusia dieet on üpris ühekülgne ja üsna ebatervislik: hästi palju saia, oad, juust. Ka suitsetavad grusiinlased väga palju. Ometi on nende keskmine eluiga ligi 10 aastat pikem kui

eestlastel. Põhjuseks on ilmselt see, et grusiinid tunnevad end eestlastest märksa õnnelikumadena, samuti on neil muretu meelelaad. Miina arvas, et grusiinlastel on liiga palju muresid – riigis praktiliselt puudub sotsiaalhoolekanne, valitseb suur tööpuudus, lisaks poliitilised pinged –, nii et kõige pärast muretseda lihtsalt ei jõua, seepärast on nad valinud pigem olla rõõmsad. Gruusia inimesed, eriti maainimesed, hoiavad väga üksteist ning abistavad vastastikku, sest riigi abile ei saa eriti loota.



Gruusia on õigeusklik maa. Inimesed käivad usinasti kirikus, kuid igapäevases suhtlemises nende usklikkus eriti välja ei paista – usuteemadel väga ei räägita. Siiski väljendub nende kristlik meelelaad kokku hoidmises, üksteisest hoolimises ja hädaliste abistamises. Miina õpetas meile ka kaks kõige levinumat gruusiakeelset viisakusväljendit: „tere“ on gruusia keeles *gamardžoba* ja „aitäh“ *madloba*. Gruusiast sai teekasvatusemaa juba tsaariajal. Kunagi oli Gruusia suuruselt 3. teetootja maailmas. Pärast Nõukogude Liidu lagunemist teetootmine praktiliselt lakkas, teepõllud jäid ligi 30 aastaks sööti. Hiljuti algatas Gruusia valitsus vanade teeistanduste taastamise. Nii sattus Miinagi koos mõnede kaaslastega Gruusiasse. Nende elukoht Gruusias on suuruselt 3. Kutaisi linn, millest teeistandused jäävad umbes 15 km kaugusele. Miina ja tema kaaslaste loodud teekasvatusefirma nimi on *Renegade Tea Estate*. Inglise keele oskajad võivad seda otsisõnana kasutades leida veebist veel palju lisainformatsiooni. Firma on rentinud riigilt teeistandusteks 50 ha maad. Esimesel aastal toodeti 100 kg, teisel aastal 400 kg teed. Selle aasta suvel on plaanis toota juba 1,5 tonni ja kui kogu renditud maa saab kasutusele võetud, siis koguni 12 tonni aastas. Firmas on suvel tööl 50-60 kohalikku inimest, paljud neist tervete perekondadena.

Gruusias polegi teekasvatuseks nii head kliimaatilised ja looduslikud tingimused kui näiteks Aasias või Aafrikas. Samas on Aafrika kuumas kliimas palju taimekahjureid, mistõttu kasutatakse rohkesti taimemürke. Gruusias mürke vaja pole, seal on teetaimede ainsad looduslikud vaenlased vabalt ringi hulkuvad lehmad, kes söövad teetaimi. Suurim töö Gruusia teeistandustes on umbrohutõrje – peamine umbrohi, sõnajalg, kasvab teetaimedega võrreldes kohutavalt kiiresti, seetõttu tuleb pidevalt sellega võidelda, et see teetaimi ei lämmataks.

Must, valge ja roheline tee on ühe ja sama teetaime erinevad sordid. Teepõõsas võib kasvada väga kõrgeks nagu puu. Istandustes lastakse sel kasvada umbes 1 m kõrguseks, et oleks mugav teelehti korjata. Miina valmistas meile degusteerimiseks rohelist, musta ja oolong teed. Sõna „oolong“ on pärit hiina keelest. Rohelist teed ei tohi teha keeva veega, vee temperatuur peaks olema 70° C ja teel tuleb lasta tõmmata 3 minutit. Miina valmistatud roheline tee oli pehme ja mõnusa maitsega. Tee valmistamiseks kasutatakse mitte teepuru, vaid terveid teelehti. Samadest lehtedest saab 3-4 korda teed teha, kallates neile lihtsalt peale uue vee. Samadest lehtedest valmistatud teine tee oli juba märksa kangem. Grusiinid ise eelistavad musta teed, selle valmistamisel pannakse kann teepuru täis, kallatakse peale vesi ja lastakse keema – valmiv tee on kange ja must nagu tõkat.

Teefirma *Renegade Tea Estate* toodab Gruusias teed ja saadab Eestisse. Erinevaid teesorte on 50-grammistepakkidena võimalik tellida ka nende kodulehelt veebis <https://www.renegadetea.com/>.

Piiblitunni teemaks oli seekord Jeesuse esimeste jüngrite kutsumine. See on üks väheseid lugusid, mis sisaldub kõigis 4-s evangeeliumis. Püha Johannes kirjeldab seda teistest evangelistidest hoopis erinevalt. Praost Kaido Saak pidas piiblitunni Luuka evangeeliumis esitatud loo põhjal (Lk 5:1-11).

Mõtlesime selle üle, mis oli põhjuseks, et neli kalameest kutse otsekohe ja kõhklematult vastu võtsid. Kas põhjus oli kutsujas, Tema autoriteedis? Või oli kutsutavates endis tekkinud soov ja valmisolek oma senine elu maha jätta, n-ö igapäevarutiinist välja pääseda?

Luuka evangeeliumi kutsumisloos on ainsana kutse seotud Jeesuse imeteoga: Tema käsul heidavad kalamehed võrgud vette ja saavad tohutu kalasaagi. Kõik meie „Piibel köögis“ piiblitundides seni käsitletud Vana Testamendi kutsumislööd on seotud mingi imega. Küllap on ime kutsutava jaoks väga oluline märk, et kutse tõesti pärineb Jumalalt. Luuka loos on kesksel kohal Peetruse pöördumine. Pärimuse järgi sai Peetrusest esimene Rooma piiskop ja kõik paavstid on tema ametijärglased. Üks paavsti ametitunnuseid on hõbedast sõrmus, mida nimetatakse kalamehesõrmuseks: sellele on graveeritud võrku merre heitev kalamees. Selle sõrmuse kandmine on juba ligi 1000-aastane traditsioon.

Kõik, mida kuulsime Gruusiast ja teekasvatusest kui ka piiblitund olid väga huvitavad. *Madloba*, õpetaja Kaido Saak ja Miina! Kuna oleme jõudnud paastuaega ning kuna Jeesuse esimesed jüngrid olid kalamehed, valmistasime seekord kalarooga. Kokakunstihuviliste jaoks avaldame ka toiduretseptid:

### **KALA ARRABBIATA BATAADIPESAS**

**Bataadipesa (10 portsu):** 3 suurt bataati; 1 muna; 1 spl nisujahu; sool, pipar; oliiviõli.

Soojenda ahi 180 kraadini. Määri muffinivormid.

Riivi bataadid ning pigista liigne vedelik välja. Sega riivitud bataat, muna, jahu ning maitsestata soola ja pipraga. Aseta u 1 dl (60 g) segu igasse muffinivormi ning vormi see pesakujuliseks. Pintselda oliiviõliga. Küpseta 20 minutit või kuni bataadipesad on kuldpruunid. Võta ahjust välja ning täida kala arrabbiataga.

**Kala arrabbiata:** 2 kg tursafileed (värsket või külmutatud); sool, pipar; 1 sidruni mahl; 1 mugulsibul; 2 küüslauguküünt; 2 spl oliiviõli; 1/2 tl punaseid tsillihelbeid (vähenda või suurenda kogust vastavalt oma maitsele); 120 ml valget veini; 425 g purustatud tomateid (konserveeritud); 1 spl suhkurt; 2 spl värsket peterselli (hakitud); 1 spl värsket basiilikut (hakitud).

Aseta kala vaagnale. Raputa peale sool ja pipar ning vala peale sidrunimahl. Lase maitsestuda u 15 minutit.

Samal ajal prae kõrgete servadega pannil sibul ja küüslauk oliiviõlis u 5 minutit. Lisa tsillihelbed ja vein ja lase 1 min haududa. Lisa purustatud tomatid, lase keema tõusta ning sega kastme sisse suhkur, petersell ja basiilik. Lõika kala tükkideks ning asetage kastme sisse. Küpseta keskmisel kuumusel 15-20 minutit, kuni kala on läbi küpsenud.

Karin Teder

## **JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.**

*Et te suudaksite koos kõigi pühadega tunnetada,  
milline on armastuse laius ja pikkus ja sügavus ja kõrgus. (Ef 3:18)*

Selgub, et väga paljud kristlasedki ei mõista, milline on see armastus, millega Jumal meid armastab ja millist armastust Ta ka meilt ootab. Uues Testamendis räägitakse mitmest erinevast armastuse liigist, millest igaüht nimetatakse algkeeles, s.t kreeka keeles, erineva sõnaga. Jumalalt lähtuvat armastust, mille Ta meilegi kingib, kui usume ja usaldame Tema Poega Jeesust, nimetatakse sõnaga *agape*. See on armastus, millest suuremat ei ole.

Küsimusele „Kuidas sa tead, et armastad Jumalat?“, vastab suur osa kristlastest: „Sellest, et tunnen Jumalaga suurt lähedust ja olen Talle tänulik, mulle meeldib palves Temaga rääkida.“ Sellised tunded tõepoolest kaasnevad Jumala armastamisega, kuid täpselt samasuguseid tundeid võivad oma väärijumalate vastu tunda valereligioonide järgijad. Meie lihalik loomus, „vana Adam“, võib olla väga religioosne. *Agape* armastus ei rajane iialgi tunnetel nagu inimlik romantiline armastus, sest Jeesuse suhtes suurt lähedust ja tänulikkust tundev inimene võib oma kaasinimeste vastu olla

sallimatu, kohut mõistev ja andeksandmatu meelega.

„See ongi Jumala armastamine, et me peame Tema kärke, ja Tema käsud ei ole rasked,“ ütleb püha Johannes 1Jh 5:3. Sama mõtet väljendab ka Jeesus ise Johannese evangeeliumis. Veel ütleb püha Johannes: „Kui keegi ütleb: „Mina armastan Jumalat“, ja vihkab oma venda, siis ta on valelik, sest kes ei armasta oma venda, keda ta näeb, ei suuda armastada Jumalat, keda ta ei ole näinud.“ (1Jh 4:20)

See, kas me tõesti armastame Jumalat, ilmneb eelkõige meie suhtumises oma kaasinimestesse. Kui me teame ja usume, et Jumal armastab iga inimest, ka kõige paadunumat kurjategijat (sest Jeesus on oma elu ohverdanud ka tema eest), kuid meile see Jumala juures ei meeldi, sest me ise keeldume oma kaasinimesse samamoodi suhtumast – kuidas võime siis öelda, et armastame Jumalat? Kui Jumala kõige olemuslikum omadus – olla püha armastus, *agape* armastus – ei ole meile vastuvõetav, sest me ise ei soovi selles olla Tema sarnased, kas siis meis ikka on armastus Tema vastu?

*Agape* armastus on otsus ja tegu, see ei tähenda tundeid, kuigi tunded loomulikult võivad kaasneda. Vastasel korral ei oleks võimalik täita Jeesuse kasku: „Armastage oma vaenlasi, tehke head neile, kes teid vihkavad, õnnistage neid, kes teid neavad, palvetage nende eest, kes teid halvustavad!“ Koguduseski võime kergesti segi ajada armastuse isikliku sümpaatiaga. Tunded meile sümpaatse kogudusekaaslase vastu ei ole armastus. Kui suhtume kaaslasesse, kes meile inimesena üldse ei meeldi, samamoodi kui oma lähedasse sõbrasse, alles siis võime öelda, et meis on tõesti armastus Jumala vastu.

Paastuajal, enese läbikatsumise ajal, püüdke vaadata iseendasse ja endalt küsida: Kas Jeesuse kask armastada kõiki oma kaasinimesi, s.h vaenlasi, on meile raske täita? Kordame veel kord, mida ütleb meile Püha Vaim apostel Johannese sule läbi: „See ongi Jumala armastamine, et me peame Tema kärke, ja Tema käsud ei ole rasked.“

**Armastuse Jumal, meie ja Jeesuse hea Isa!  
Me täname ja kiidame Sind ikka ja igavesti,  
sest Sina oled meid armastanud niivõrd,  
et andsid oma kalli Poja surma meie kõigi eest.  
Me palume: kingi meilegi tahet, jõudu ja oskust armastada  
Sind ja kõiki, keda Sinagi armastad.  
Omast jõust me seda ei suuda,  
ilma Sinu armastuseta me hukkume.  
Tänu, kiitus ja ülistus olgu Sulle  
Sinu Poja Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.**

Karin Teder

## **NATUKE NALJA.**

*Preester tuleb külla, et toimetada lapse ristimist.*

*Majaproua viib ta kõrvale, ulatab hõbedast kausi ja ütleb: "See on ristimisvee jaoks. Aga hakake kohe pihta, sest seda kaussi vajan ma hiljem kohvilauas vahukoore jaoks."*

## SÜNNIPÄEVAD MÄRTSIS.

1. märts	Tamur Tammine	
	Kerli Süster	20
2. märts	Tiit Aedmäe	
	Kaido Rehkalt	
	Gloria Magdalena Strauss	
3. märts	Lilli Veide	81
	Tormi Ojasoo	
4. märts	Tiina Kütt	
	Grete Katharina Strauss	
5. märts	Leida Niinemäe	87
	Liis Laur	
7. märts	Aili Sauk	86
9.märts	Indrek Kalda	
	Ülle Kõva	
	Piret Soome	
10.märts	Liisi Holmberg	
11. märts	Küllike Valk	
	Emma Miia Martson	10
15.märts	Taavi Lauringson	
	Airi Laanepuu	
16. märts	Sigrid Tarkmeel	85
	Silvi Baradinskas	79
17. märts	Vaike Pertel	85
	Heli Tammik	
	Vallo Vilta	
	Tõnu Parbus	35
	Katrin Jets	
18. märts	Kaidi Mutso	
22. märts	Ülo Birnbaum	77
23. märts	Kadri Rehkalt	
24. märts	Raven Saar	
	Rait Bachman	
25. märts	Triin Laasi	
26. märts	Loviise Radjuk	85
	Heli Seervald	
	Tiit Lõhmus	
27. märts	Aire Nilb	
	Kristel Borman	50
28. märts	Angeliina Schwindt	50
	Kristi Ainjärv	
29. märts	Velda Veia	
	Mari Saviir	30
31. märts	Linda Sain	83
	Reino Kaukes	
	Eva Cramer	
	Oskar Saareväli	10

**PALJU ÕNNE JA ROHKET ÕNNISTUST SÜNNIPÄEVALASTELE**



## MEENUTUSI VEEBRUARI KUUST



2. veebruaril tähistasime Tartu Rahu 100. aastapäeva.



Rootsi parlamendi Riksdagi esimees Andreas Norlén külastas 14. veebruaril Haapsalu toomkirikut



26. veebruaril tähistati Andres Ammase 58. sünniaastapäeva, esitleti Anu Jõesaare toimetatud raamatut „Andres Ammas. Õpetaja. Ajakirjanik. Riigimees.“ Andres Ammase stipendiumi sai Haapsalu lasteraamatukogu bibliograaf Krista Kumberg. Esimest korda anti välja Anneli Ammase nimeline hea ajakirjanduse auhind silmapaistvale maakonnalehe ajakirjanikule - Lõunalehe vanemtoimetaja Ülle Harjule.

## EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS.

**KOGUDUSE KANTSELEI.** Kooli tn 6, on avatud kolmapäeval ja reedel kl 9-15.

Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse kokku leppida telefon 5280635.

Kohtumine koguduse abiõpetaja Kristo Hüdliga palutakse kokku leppida telefon 56952758.

**Telefon** 473 7166, 473 7167.  
**E-post** [haapsalu@eelk.ee](mailto:haapsalu@eelk.ee)  
**Koduleht** <http://www.eelk.ee/haapsalu/>  
**Aadress** Kooli 6, 90501 Haapsalu  
**Pangakonto** IBAN EE811010602003965006 (SEB);  
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).  
**Registrikood** 80210533

**Koguduse infokiri** Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-posti aadress lisatakse kirjasaaajate hulka, palun anna oma soovist teada [haapsalu@eelk.ee](mailto:haapsalu@eelk.ee)

**Diakoonia annetusmüük** on avatud K ja R kell 10-13 koguduse kantselei majas.

**Eesti kiriku elust saab lugeda** <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

**Jaani kirikus** toimuvad hommikupalvused reedeti. Kirik on avatud ette tellimisel.

**Toomkirik** on avatud jumalateenistuste ajal. Kiriku külastamiseks muul ajal palume aeg kogudusega kokku leppida. Võimalik on tellida ka orelipooltundi. Muuseumi kaudu pääseb kirikusse piletiga K – P 11-17.

Linnuses toimuvate ürituste kohta vaata lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

## TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: [tsalumae@yahoo.com](mailto:tsalumae@yahoo.com) 5280 635.  
Kristo Hüdsi E-post: [kristo.hudsi@eelk.ee](mailto:kristo.hudsi@eelk.ee) 56952758  
Kristel Engman E-post: [kengman@hotmail.com](mailto:kengman@hotmail.com)  
Lydia Kalda E-post: [lydia.kalda@hotmail.com](mailto:lydia.kalda@hotmail.com) .  
Lia Salumäe E-post: [lialalumae@hotmail.com](mailto:lialalumae@hotmail.com) 53039 835.  
Lehte Ilves E-post: [lehte.ilves@gmail.com](mailto:lehte.ilves@gmail.com)  
Karin Teder E-post: [karin.teder@mail.ee](mailto:karin.teder@mail.ee)  
Maria Strauss E-post: [mariastrauss@gmx.de](mailto:mariastrauss@gmx.de)  
Tiia Laar E-post: [tia.laar@gmail.com](mailto:tia.laar@gmail.com)  
Teno Ilves E-post: [teno.ilves@gmail.com](mailto:teno.ilves@gmail.com)

Koguduse häälekandja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soove, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.

